

't jaar Ons Heeren 693.
Sinte Felicitas, martelaresse.
Vlaamsche namen : Truy, Truyman.

Op den dag als Clemens zonk,
Trudo naar den Hemel gong.

Zaterdag, 24. Sint Johannes a Cruce, belijder.
Sint Chrysogonus, martelaar.
Sinte Flora, martelaresse.
Sint Sarius, priester, patroon van
Lambres, bij Duway.
Laatste kwartier, den 26ⁿ, 's namid-
dags ten 5 en half.

—
WALRAVENSIJDE.

Vervolg van blz. 388.

WIJ onderbraken onze kroniek met het jaar 1570. Weinige jaren nadien grepen gewichtige, maar droevige gebeurtenissen in onze gewesten plaats, en van Walravensijde wordt er weinig nog gesproken, nog min van zijne kapel en van zijne visschers. 't Is dat wij aan den « troebelen tijt » gekomen zijn, die van zooveel verwoestingen en vernielingen getuige was. Vele, zeer vele kerken wierden verwoest of verbrand; andere, gedurende ruimen tijd zonder onderhoud gebleven, waren omtrent de jaren zestienhonderd gansch vervallen. De kapel van Raversijde onderging het lot der eerste niet; zij stond nog recht na dit tijdstip van inlandsche beroerten en kwellingen. Ernstige redens evenwel hebben wij om te gelooven dat zij niet ongedeerd gebleven was, en dat zij omringd stond van verlaten en vervallen, ja wel misschien puinen van afgebrande woonsteden: gansch de streek lag verwoest en ontvolkt. Immers waneer de steden en kasselrijen van Vlaanderen met Prins van Parma, den toenmaligen algemeenen Landvoogd, den vrede gesloten hadden, weigerde het geuschgezind garnizoen van Oostende in het vredeverbond gerekend te worden. En van 1584 tot 1600 verontrustte en plunderde het gansch de omliggende streek, ja zelfs tot in het herte van Vlaanderen. De aanhoudende verwoestingen welke zij aanrichtten en de schattingen welke zij de inwoners oplegden deden deze het land uitvluchten ¹.

1. Vele Vlamingen, zoo men weet, namen te dien tijde hunnen intrek in Zeeland. De poortersboeken der Zeelandsche steden bewijzen zulks ten overvloede. Zoo vonden wij ook in den poortersregister van Vere, anno 1613: « Quynten Janssen van Raversye by Oosteynde heeft

Zoo verlaten en tevens zoo onveilig was dan het land dat er, volgens een stuk van den Bisschop van Brugge, ten jare 1596 geschreven, in geheel het bisdom ter nauwernood drie pastoors waren ¹. In sommige dorpen, rond Oostende gelegen, wierden er van 1578 tot 1604 of 1608 geene goddelijke diensten verricht. Na het beleg van Oostende waren twee parochiën, Breedene en Mariakerke, gedurende verscheidene jaren slechts door eenen en denzelfden pastoor bediend ².

Wij hebben verscheidene kerkrekeningen van Middelkerke, van de zeventiende eeuw, nagezien ³: buiten de rubriek der ontvangsten van Raversijkapel, komt men geene de minste uitgaaf tegen voor goddelijke diensten in gemelde kapel verricht. Raversijde hoorde toe aan het getal parochien en gehuchten die met de *bevoerlijke* tijden der XVIe eeuw verdwenen, zooals Sinte-Catharina bij Oostende, Sint-Jans-op-den-Dijk en Roxem.

Wij spraken daar zoo even van het beleg van Oostende, wier overgave een einde stelde aan al dat plunderen en vernielen der streek. Binst die vermaarde en langdurige belegering schijnt Raversijde tot legerplaats der ruiterbenden van Prins Albertus gediend te hebben. Zulks blijkt uit de volgende uittreksels van Nieupoort's rekeningen. Die stad moest, lijk de andere vlaamsche steden, van tijd tot tijd haver voor de peerden en andere stoffen leveren, welke de belegeraars noodig hadden.

Rekening van het jaar 1601-1602.

f° 36 r°: « Jheroon Bollaert ouer de huere van « zeeckere sacken dienende omme de hauere te « leueren tot Rauesyde, es per ordonnantie be- « taelt vii L xii s. p. »

1602-1603:

« Adriaen Isacq van ghevoert thebbene tot « Rauesyde acht hondert bonden hoy ende zes- « thien hoet hauere brussche maete, es per ordon- « nantie betaelt den xii meye 1602 xxiv L paris. »

1604-1605:

f° 28 v° « Meester Jan Boudens Burchmeestre,

« op huyden den eedt als poorter gedaen in handen van- « den heer Bailliu, ter presentie vanden Burgmeester « Apollony. Actum den xvii^{en} december 1613. »

1. *Analectes pour servir à l'histoire ecclés. de la Belgique*. III. 1866. — *Attestatio super tenuitate dotis episcopatus Brugensis*, etc. (20 febr. 1596).

2. Geerne zouden wij de zooeven aangehaalde algemeene daadzaken elke in het bijzonder bewijzen, doch zulks schijnt ons in eene eenvoudige plaatsbeschrijving als deze zijne plaats niet te hebben.

3. Jaren 1660; 1681-86; 1696-67.

« Loys Wauerans ende Franchois Vermasschele,
« scepen, van elck eenen dach ghevachiert theb-
« bene te peerde tot Rauesyde den xxix^{en} lauwe
« xvi^e v xxvii L p. »

Zou Raversijde bijgevolg het dorpje geweest zijn dat, volgens eenige schrijvers van het beleg van Oostende, tusschen Nieupoort en Sint-Albertusfort gelegen, tot ruiterkwartier der belegeraars diende en den naam droeg van *Neer*¹⁾? Dit schijnt ons gansch waarschijnlijk.

Zoo men ziet, heeft soms eene plaats alle aan- gelegenheid verloren, zij is nog altijd voor iets goed in tijd van oorlog. Eene eeuw nadien onder- ging Oostende nog eene belegering die, in plaats van drie jaren, slechts veertien dagen duurde.

Marlborough kwam, in name der Bondgenoo- ten, de stad, waar eene fransche bezetting lag, onder het gebied der Oostenrijkers brengen.

Nog eens diende Raversijde tot legerplaats van de opperbevelhebbers Fagol en Albermale die aldaar hunne kwartieren vestigden. Wij hebben voor ons eene kaart liggen waarop de ligging van de verschillende legerkorpsen aangeduid staat : Wirtenberg, Fels Dray, Vittingkoff, Broeckdorff, Devitz, Grovestein; de karabiniers van Alber- marle, Lumby Drag en Schotem Drag. De korp- sen lagen in twee reken oost en west van de kapel; de oostgelegene korpsen dichter erbij dan de andere.

Wat de visscherij betreft, deze had, sedert de droevige jaren van het einde der XVIe eeuw, onze kust geheel verlaten. Er waren geene visschers meer te Walravensijde en er gingen er ook geene meer zijn.

En wat deed men met de goederen der kapel? Zij wierden gevoegd bij deze van de parochie- kerk, zooals wij lezen in de rekening der kerk van Middelkerke, annis 1681-1688 :

« Anderen ontfanck van de landen compete-
« rende de cappelle van Walrausijde, *die nu sijn*
« *gheapliquirt aen dese kercke, zoo volght....* »

De kapel zelve wierd verpacht aan eenen lands- man :

Ib. f° 47 v°. « Tobias Pieters heeft in pachte
« ghehadt de capelle van Walrausyde (staende

1. « Le quartier de la cavalerie était le village de *Neer* entre Nieuport et le fort Albert, à une demi lieue de l'infanterie. » (Hist. de l'archiduc Albert, par M. de Mont- pleinchamp, p. 241.)

« par voorgaende rekenynghe folio 37 en verso
« op Mattheus vanden Andriessche) voor den
« jaere verschenen 25^{en} Junii 1681, tot de somme
« van vi L grooten. »

*
**

Wat kan er al lang aan den tijd wederstaan, winden en tempeesten trotseeren, zooals er dik- wijls op onze kusten aan 't woeden gaan? Sedert twee eeuwen en half stond de kapel van Raver- sijde daar nu. In de kerkrekening van Middel- kerke over de jaren 1723 en 1724, f° 49, leest men dat de kapel, sedert den wind die onlangs op de kust was opgerezen, in zoo slechten staat was dat pastoor en kerkmeester eene aanvraag hadden gedaan om te mogen de kapel afbreken en de bouwstoffen verkoopen :

« De presenten in desen declareren 't sedert de
« leste windt dat de capelle van Ravesyde teene-
« mael ruyneus staet, *tot soo verre het dack staet in*
« *te vallen*, ende versoucken dat de materialen
« souden moghen vercocht worden, ende daertoe
« requeste ghepresenteert door den heere pastor
« ende kerckmeesters. »

Vervolgt.

ED. VLIETINCK.

HET JAARGEBED.

Vervolg van blz. 396.

De eervoorde Heer Victor Van Coillie, ge- boren te Beveren bij Rousselare den 13 October 1838; leermeester in 't Col- legie van Kortrijk den 28 April 1865; priester gewijd te Brugge den 10 Juni 1865; leermeester in 't Collegie van Brugge den 25 September 1867; onderpastor in Sint-Michiels, te Rousselare, den 27 Oegst 1875; onderpastor van Ingelmunster den 19 September 1877; aldaar, ten gevolge van eene korte doch smertvolle ziekte, overleden den 20 Juli.

Mijnheer Van Coillie was van een deftig, pries- terlijk geslachte, zoo 't blijken mag uit een stam- boomken, dat een priester der familie te laatste Bâmesse heeft opgemaakt. Daaruit nemen wij het volgende, dat menigen vriend van Victor en Deken Van Coillie, zaliger gedachtenis, zal be- vallen :